

Jörgen Bengtsson
Avdelningsingenjör
Telefon 08-508 28 934, 076-122 89 34
jorgen.bengtsson@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

UPPFÖLJNING AV STADENS ÅTGÄRDSPROGRAM FÖR OMGIVNINGSBULLER

Förslag till beslut

- 1 Godkänna redovisningen inklusive bilaga 1 som 2009 års uppföljning av Stockholms stads åtgärdsprogram 2009 – 2013 enligt förordning om omgivningsbuller (SFS 2004:675).
- 2 Översända beslutet till Vägverket, Banverket, SL, LFV, trafik- och renhållningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen.

Gunnar Söderholm

Gustaf Landahl

Sammanfattning

Stockholms stad har tagit fram ett åtgärdsprogram enligt förordningen om omgivningsbuller (SFS 2004:675). Programmet togs fram i samarbete med huvudmännen för trafik på väg, spår och i luften. En punkt i programmet säger att en årlig uppföljning ska göras av de bullerskyddsåtgärder som genomförts. Detta tjänsteutlåtande beskriver de redovisningar som respektive part har lämnat över genomförda åtgärder 2009 och planerade åtgärder 2010. De åtgärder som har gjorts är av helt olika slag och de skiljer sig även åt med avseende på vilken effekt de har. Det har därför inte gått att summera åtgärderna i termer av kostnader eller effekt i decibel eller antal personer som fått nytta av dem. Förvaltningen kan dock konstatera att många av åtgärderna angriper bullret vid källan, till skillnad från rena skyddsåtgärder. Det är helt i linje med åtgärdsprogrammets strategi.

Förvaltningen passar också på att informera om det fortsatta arbetet enligt förordningen om omgivningsbuller.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Stockholms stad beslutade den 26 januari 2009 om ett åtgärdsprogram för omgivningsbuller.

Åtgärdsprogrammet togs fram med stöd av förordningen om omgivningsbuller SFS 2004:675 och den förordningen implementerar EG-direktiv om bedömning och hantering av omgivningsbuller, 2002/49/EG. Direktivet och förordningen anger bland annat att varje stad med fler än 250 000 invånare ska genomföra en strategisk bullerkartläggning och ta fram ett åtgärdsprogram. De parter som var med och tog fram Stockholms åtgärdsprogram var Vägverket, Banverket, LFV (tidigare Luftfartsverket), SL, trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen.

Kapitel 11 i åtgärdsprogrammet säger att miljöförvaltningen ska göra en årlig uppföljning av programmet, i nära samarbete med övriga berörda. Detta är den första uppföljningen som görs av stadens åtgärdsprogram.

Förvaltningens synpunkter

Uppföljningen har gått till så att förvaltningen skrivit till de övriga parterna och uppmanat dem att redovisa vilka åtgärder de har gjort under 2009 och vilka konsekvenser de fått i form av minskat buller, antal personer som påverkats och vilka kostnader som varit förknippade med respektive åtgärd. Förvaltningen frågade även efter planerade åtgärder 2010 och budget för sådana åtgärder. För att förenkla rapporteringen och sammanställningen bifogade förvaltningen en mall som de svarande kunde använda om de så ville.

ÅTGÄRDSPROGRAMMETS INNEHÅLL

Stadens åtgärdsprogram anger en övergripande strategi för hur de inblandade parterna ska angripa bullerproblemen. Därefter måste de inblandade trafikhuvudmännen ta fram egna åtgärdsprogram som mer i detalj anger vilka åtgärder som ska göras och var de ska göras. Åtgärdsprogrammets strategi är att i första hand ska åtgärder vid källan användas och i andra hand riktade skyddsåtgärder. Exempel på åtgärder vid källan är tystare tåg och lågbullrande vägbeläggningar men även ekonomiska styrmedel som gör att folk väljer tystare sätt att färdas, utökad kollektivtrafik och förbättrade cykelbanor. En annan viktig del av åtgärdsprogrammet handlar om samhällsplaneringen. Vid planering för nya bostäder och andra områden skapar man oftast miljöer som innebär att ljudmiljön blir bättre. Det är dock viktigt att beakta trafikbullret vid all planering och att ha marginal för kommande trafikökningar.

Programmet anger dels åtgärder på kort sikt, ett femårsperspektiv, dels på längre sikt. Innehållsmässigt skiljer sig dessa båda delar inte åt.

Åtgärdsprogrammet innehåller alltså inte listor på åtgärder som ska göras inom utsatta tidsramar. Uppföljningen kan därför inte göras i form av en enkel kontroll av att det som skulle göras verkligen har gjorts.

GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER

De rapporterade åtgärderna finns sammanställda i bilaga 1. Av sammanställningen ser man att för de flesta åtgärderna är det oklart hur mycket bullret har reducerats och hur många personer som fått nytta av bullerreduktionen. I många fall är det naturligtvis svårt att avgöra hur mycket en viss åtgärd påverkar bullersituationen och hur många som berörs av den. Inte heller har man redovisat kostnaderna i någon större utsträckning. En anledning till det är att bullerreduktionen i flera fall är en konsekvens av något som skulle ha gjorts även utan bullerproblemet. Till exempel byte av fordon på Nockebybanan.

Eftersom åtgärderna, och effekten av dem, skiljer sig så mycket åt går det inte att göra summeringar i termer av nedlagda kostnader eller antal personer som fått en bättre ljudmiljö.

En reflektion är att många av de listade åtgärderna verkligen är åtgärder vid källan, vilket ju är precis vad man vill åstadkomma med den övergripande strategin.

Förvaltningen bedömde att det inte var meningsfullt att be stadsbyggnadskontoret om en redovisning av de bullerskyddsåtgärder som gjorts inom den fysiska planeringen. SBK informerades om uppföljningen och gavs tillfälle att kommentera eller att ändå göra en rapportering. Några sådana kommentarer eller rapporter har inte kommit.

PLANERING FÖR 2010

LFV har inte angett någon budget för bullerskyddsåtgärder för 2010. De hänvisar i stället till att de avvaktar nya miljövillkor angående bullerisolering. Miljööverdomstolen meddelade dom i det ärendet 2010-02-05. Domen är överklagad till Högsta domstolen. De hänvisar också till att de ska göra klar sin Noise Management Plan för Bromma flygplats under året. Förvaltningen har fått underhandsinformation om det arbetet och också möjlighet att lämna synpunkter. Det dokument man håller på att ta fram kan sägas vara en sorts detaljerad åtgärdsplan som listar olika åtgärder, vad man ska göra inom respektive område och när det ska göras. Planen tar även upp sådana bullerkällor som inte ingår i Miljööverdomstolens beslut. Även om det nog inte sägs rent ut i Noise Management Plan kan den alltså sägas vara ett sådant mer konkret åtgärdsprogram som talas om i stadens åtgärdsprogram.

Trafikkontoret har angett 2010 års budget för bullerskyddsåtgärder till 6 Mkr. Man anger inte mer konkret vilka åtgärder som ska genomföras. Arbetet med att välja åtgärder sker i stället till stor del i stadens bullerskyddsgrupp med representanter även från

stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen. Trafik- och renhållningsnämnden antog 10 mars 2009 trafikkontorets bullerskyddsprogram för åren 2010 – 2013.

Vägverket, som inte gjort några bullerskyddsåtgärder alls under 2009, redovisar flera planerade åtgärder för 2010. De är

- Fönsteråtgärder vid E 18 Hjulsta – Rinkeby, som berör cirka 1 000 personer
- Väg 275 Tranebergsvägen som berör 56 boende och kommer att kosta 420 000 kr
- Väg E 4 vid kv Snöfrid 5-7 och Primusköket 10 som berör 146 boende och kommer att kosta 1 300 000 kr.

Banverket har angett att de under 2010 kommer att påbörja en inventering gällande etappmål 2. Med det menas lokala skärmar vid uteplatser för permanentboende och fasadåtgärder vid lokaler för vård, skola och omsorg. De har också angett var de kommer att göra slipning av spår och växlar under 2010. De planerar för nästan tio gånger mer spårslipning 2010 än 2009 och för slipning av 28 växlar.

SL har inte uppgett några andra planerade åtgärder än att fortsätta med upphandling av nya tunnelbanefordon och spårvagnar samt att de räknar med att under våren fatta beslut om införande av fordonsmonterad skärm (kjol) på samtliga fordon på Roslagsbanan.

FORTSATT ARBETE ENLIGT DIREKTIVET OCH FÖRORDNINGEN

Eftersom stadens åtgärdsprogram anger att en årlig uppföljning ska göras kommer förvaltningen under slutet av 2010 att skicka ut en ny förfrågan till de andra parterna om genomförda och planerade åtgärder. Miljö och hälsoskyddsnämnden kommer att få en ny redovisning liknande denna under början av 2011.

Enligt såväl direktivet som förordningen ska kartläggningar och åtgärdsprogram revideras minst vart femte år. Det innebär att en förnyad bullerkartläggning av staden ska vara klar och levererad till Naturvårdsverket senast den 30 juni 2012 och att ett nytt åtgärdsprogram ska vara fastställt av staden senast den 18 juli 2013. I denna andra omgång av arbetet enligt förordningen ingår alla kommuner med en folkmängd över 100 000 personer.

En erfarenhet från den tidigare kartläggningen är att arbetet är tidskrävande. Förvaltningen har därför redan börjat göra en viss uppdatering. För att den nya kartläggningen ska bli lyckad kommer det att krävas ett gott samarbete mellan de berörda parterna, och att arbetet påbörjas i god tid. En preliminär tidplan för arbetet finns i bilaga 2. Förvaltningen har lyft behovet av finansiering i det strategiska ärendet.

Ett av syftena med direktivet och förordningen är att få fram kartläggning och statistik som ska vara jämförbara inom EU. Det syftet uppfylldes inte i den första omgången, inte ens inom Sverige. Förvaltningen planerar därför att i den andra omgången göra kartläggningen i ett mycket mer nära samarbete med Göteborg och Malmö.

Andra nu kända problem är till exempel indata för vägtrafiken. Den del som för närvarande ser mest kritisk ut är uppgifter om trafiken på stadens gator och vägar. Förutom aktuella uppgifter om trafikflödet krävs också fördelning av trafiken över dygnet (dag, kväll resp natt), andelen tung trafik, hastighet och uppgifter om vägbanans akustiska egenskaper. Trafikkontoret har hittills inte kunnat leverera något av detta. Om uppgifterna inte kan levereras riskeras trovärdigheten för resultatet och motiven till att uppdatera kartläggningen kan ifrågasättas. Trafikuppgifter är dessutom av stort värde som underlag för beskrivning av luftföreningar.

En samlad utvärdering av det nuvarande åtgärdsprogrammet ska göras i slutet av programperioden. Den utvärderingen kommer då att vara ett viktigt underlag i arbetet med det nya åtgärdsprogrammet. Enligt åtgärdsprogrammet bör utvärderingen ske senast i början av 2012.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDENS HANTERING

Förvaltningen föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner denna redovisning, inklusive bilaga 1, som 2009 års uppföljning av stadens åtgärdsprogram enligt förordningen om omgivningsbuller (SFS 2004:675) och att beslutet översänds till Vägverket, Banverket, LFV, SL, trafik- och renhållningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen.

Slut

Bilagor

Bilaga 1	2009 års uppföljning av Stockholms stads åtgärdsprogram 2009-2013 enligt förordning om omgivningsbuller.
Bilaga 2	Preliminär tidplan för fortsatt arbete enligt förordningen om omgivningsbuller SFS 2004:675